

Sârbiei. Fiind acest pas de o mare importanță, l'a comunicat regelui. Consiliul de miniștri s'a ocupat deasemenea cu scrisoarea amintită și a ajuns la hotărârea, că nu e competent a lua dispozițiuni în direcțiunea acesteia, deoarece numai regele e competent a rezolva această afacere. Pe baza acestei hotărâri scrisoarea prințului George a fost remisă Regelui.

Dep. Markovici s'a declarat mulțumit cu răspunsul primit.

Prințul George — defraudant?!

După știri din Belgrad cauza renunțării prințului George n'ar fi cazul servitorului Kalakovici, ci o — defraudare de 2 milioane franci din cassa ministerului de război. Dându-se de urma acestei defraudări, prințul a renunțat la succesiunea pe tronul sârbesc și a părăsit Belgradul. Pe drum a întâlnit pe fratele său Alexandru, căruia i-a destăinuit defraudarea și renunțarea sa la tron. Prințul Alexandru s'a declarat, că între împrejurările actuale nu primește succesiunea pe tronul Sârbiei.

Desbaterea proiectului congruei.

Din discursul dep. Dr. Vasile Lucaciu rostit în ședința din 23 Martie n. a. c.

Deputatul Dr. V. Lucaciu și-a introdus discursul, prin declarațiunea, că respinge proiectul, care urmărește nimicirea păcii, ce trebuie să existe între puterea statului și între biserică. Apoi continuă:

...E foarte natural să motivez pentru ce nu primesc proiectul în chestiune. (Voci: Nu e nevoie.) Ce este congrua? Ea este întregirea venitorilor preoțești. Societatea creștină privește venitul preoțesc din punctul de vedere mai înalt al chemării preoțești. Venitele acestor preoțești se numesc în vechile documente pe scurt congrua dotatio, pe baza expresiunii congrua ecclesiasticarum personarum dotatio. Și preotul este om. Și preotul caută să trăiască. Și el se roagă cu credințioși: pâinea noastră cea de toate zilele dă-ni-o nouă astăzi. Chiar de aceea deja în primele veacuri ale erei creștine societatea s'a îngrijit de traiul preoților. Referitor la aceasta apostolul ginților a zis frumoasele cuvinte: »qui altari servit, de altare vivat«. Cel ce servește altarului, dela altar să trăiască.

Oratorul arată cum în vremile groznicelor migrațiuni biserică, reședința episcopicească ori câte o mănăstire era singurul loc de încredere, unicul mediu cultural al familiilor, al societății creștine. Din cauza acestei încrederi ce aveau familiile față de persoanele ecclesiastice, își testau adese-ori averile bisericilor și mănăstirilor. Astfel se explică cum a ajuns biserică din averi mari și a devenit adevărată putere, așa că erau cazuri, când însuși statul primia dotațiuni din partea bisericilor. Apoi urmează: Ași fi dorit să văd în proiectul de față recunoașterea influenței bisericilor catolice și peste tot a bisericilor creștine, ca să pot spune: iată statul, văzând activitatea mănoasă a bisericilor pentru societate, văzând că dotația preoțească de până acum nu mai corespunde exigențelor, se îngrijește de o plată mai bună. Dacă d-l

ministru de culte proceda la pregătirea proiectului său în chipul acesta, atunci votam proiectul cu mare mulțumită. În proiectul de față însă atât în motivarea lui, cât și în singuraticii paragrafi, sunt exprimate față cu biserică astfel de vederi politice, care de-a dreptul sunt ofensătoare pentru biserică, pentru persoanele și slujitorii bisericesti. Dați-mi voie să motivez aserțiunile mele:

Ca să pot spune o critică obiectivă asupra proiectului, e trebuință să invederez raporturile, cari există între biserică și puterea de stat. Starea faptică în privința aceasta nu poate servi ca directivă, ci numai anumite stadii putem lua drept obiect de discuție din punct de vedere principial. Anume un stadiu este acela, când între puterea de stat și cea biserică există legături amicale; lucrul acesta este firesc mai ales în epoca, în care puterea politică abia se zămisleşte, și nu este încă capabilă să-și ridice mâna împotriva mamei sale, a bisericilor. Considerând raporturile dintre biserică și stat din punctul de vedere al acestui stadiu, vedem că biserică nici odată n'a abuzat de situația sa, ci totdeauna s'a purtat cu iubire și bunăvoință față de societatea politică, lumească de stat. Stadiul acesta eu îl numesc epoca echității reciproce dintre biserică și stat.

Un alt stadiu este acela, când statul zice bisericilor: n'am nevoie de tine, eu îmi fac singur lucrurile mele, eu am trebuință de trenuri, drumuri, agricultură, industrie, comerț; cu acestea îmi bat eu capul, căci ele formează baza înaintării țării; ca să asigur înaintarea aceasta, am destulă putere, deci n'am nevoie de tine, de preoții tăi, de episcopii tăi. Implinescă-și fie-care datorițele sufletești așa după cum îi dictează conștiința etc. etc. Acesta ar fi stadiul al doilea. Natural că amăsurat acestui stadiu și venitele preoțești au altă față.

Al treilea stadiu ar fi contrariul acestor amânduror stadii — exemplul din Franța — când adevăratul zice către biserică: nu numai că te las în voia ta, nu numai nu-ți port de grijă, nu numai nu-ți primesc concursul în societate, ci din contră, te exclud din societate, nu-ți recunosc activitatea păgubitoare pentru instituțiile de stat. În cele două stadii dintău e posibilă o înțelegere între biserică și stat, în cel de al treilea e imposibilă. Causa din care a rezultat starea aceasta, este puterea tainică, ce se numește francmasonism, care azi s'a validat cu toată puterea în Franța, spre nenorocirea acesteia. Societatea aceasta își întinde mrejele nu numai asupra unui singur stat, asupra unei țări, ci asupra întregii lumi. Ea tinde mai ales să nimicească civilizația creștină și catolică. Am cetit aici odată pasaje din cari a eșit lămurit la iveală, că în Ungaria lojele francmasonice au hotărât să introducă în școlile de stat acest spirit francmasonic. (Mare sgomot în centru). Să nu credeți d-lor, că prin aceasta voiesc să zic că contele Apponyi este francmason. Cu toate acestea însă trebuie să constat, că ceea ce petrece aici la noi în țară, nu este decât efluxul acestui curent de otrăvire a societății creștine. (Sgomot). Curentul acesta este curentul francmasonismului, care-și

imprimă pecetea sa tuturor instituțiilor de stat.

În proiectul de lege dela ordinea zilei oratorul nu vede alta, decât promovarea acestei direcțiuni, care ar trebui ținută departe de țară. (Barta Odón: §. 4 te doare). Vorbește despre patriotismul maghiar explicând și proiectul de lege al lui Apponyi din punctul de vedere al acestui patriotism fals, și urmează așa: D-l ministru ar face bine dacă ar da o lămurire privitor la pasagiul următor din proiect (cetește): »Atari preoți, cari se bucură de ajutorul de stat au să fie credincioși statului unitar maghiar«. Rog pe d-l ministru să binevoiască a da o explicație cuvintelor acestora, căci până acum din locuri competente n'am auzit ce va să însemne acel »stat național unitar maghiar« (Mare sgomot) Vă rog să nu priviți chestiunea atât de ușor. (Sgomot.) Cum se potrivește cuvintele acestea cu spiritul legii, conform căruia naționalitățile au dreptul să-și desvolte cultura lor, limba lor, individualitatea lor națională? Dacă scopul proiectului este turburarea păcii între cetățeni, atunci n'avem trebuință de astfel de stat, dușman popoarelor, căci statul acesta exclude aproape majoritatea locuitorilor dela idea patriotismului adevărat. Lucrul acesta noi nu-l vom suferi niciodată. (Mare sgomot).

Oratorul citează §. 6 al art. de lege IX din 1868 și art. de lege XXXIX din 1868, cari articoli se refer la autonomia bisericăscă a ambelor biserici surori gr. or. și gr. cat., în cadrele cărei autonomii limba națională are un deosebit rol. Apoi urmează: Fie-care țară, fie-care neam își are profetii săi. Astfel și un profet al națiunii maghiare, baronul Eötvös József, a zis în panegiricul său despre Kazinczy Gábor, că acel popor, care ușor se contopește în alte neamuri, nu poate fi membru folositor al omenimei (Mare sgomot). Nu vă jucați deci cu noțiunile și ideile politice. Încheiând Dr. Lucaciu, declară că nu poate vota proiectul și prezintă următoarea propunere (cetește): »Camera îndrumă pe ministrul de culte să retragă proiectul de lege de sub nrul 1038 și să prezinte proiectul pentru întregirea venitorilor preoțești, prin care proiect nu se jignește autonomia confesiunilor recepte, nici libertățile politice cetățenești și de conștiință ale cetățenilor«.

Rusia și anexiunea.

După știrile, ce sosesc dela Berlin despre nota rusească, ce a fost adresată cabinetului din Viena și despre cuprinsul ei, guvernul rusesc a declarat, că e gata a recunoaște anexiunea Bosniei, dacă Austro-Ungaria s'ar adresa către puteri cu cererea unei astfel de recunoașteri. Nota rusească zice: »Un asemenea pas al Austro-Ungariei ar fi întemeiat, de-oarece de o parte prin acordul austro-ungaro-turcesc trecerea drepturilor de suveranitate asupra Austro-Ungariei este de drept stabilită, de altă parte se face destul protocolului dela Londra din anul 1871. — după care tratatele internaționale se pot schimba numai cu consimțământul puterilor semna-

tare — prin aceea că Austro-Ungaria pronunță cererea de recunoaștere. Guvernul rusesc e deci gata de a pronunța guvernului din Viena recunoașterea sub condițiunea amintită, fie pe calea unei conferențe, fie pe calea de note identice ale puterilor, ce au semnat tractatul dela Berlin.

»Tribuna« din Roma constată că Rusia cu recunoașterea anexiunii după multă esitare a ajuns acolo, unde trebuia să fie dela început, că adevărat nu e în stare de-a reprezenta postulatale Serbiei cu puterea armelor. *Diplomația austro-ungară poate să fie mândră de acest succes.*

»Figuro« din Paris zice, că este un succes al baronului Aehrenthal și învingere diplomatică, că a reușit a face, ca diplomația rusească să recunoască formal anexiunea, pe care la început a voit să o aștearnă mai întâi hotărârei conferenței europene. Vorbește apoi de greșelile, ce le-a făcut Isvolski.

Un episod din viața prințului George.

Despre prințul moștenitor George al Serbiei se scriu azi multe. Se istorisesc chiar episoade din viața lui, care abia a străbătut douăzeci și una de primăveri. Ca băiat a intrat în școala de cadeți dela Petersburg și a făcut parte din corpul pagilor împărătești. Aici fu ținut într-o disciplină militară foarte strictă, iar când a venit la Belgrad s'a bucurat de cea mai mare libertate, tatăl-său, regele, lăsându-l aproape în toată voia lui. Din cauza firei sale cam sălbatic și a înclinării sale spre escese nu prea era iubit de public. Prințul se purta foarte îngâmfat și nepreteneste nu numai față de slugile sale, ci și față de adjutanți, de ofițeri și de public. El este un călăreț curajos și se obicinuse a alerga nebunește cu calul său pe străzile Belgradului. Odată a trecut cu calul peste o țărâncă, care avea copilul ei în brațe și după aceea a strigat către un gendarm de stradă: »Alungați-mi de aici pe sdranța aceasta de femeie«. Auzind aceasta publicul de pe stradă se infuriă și câțiva bărbați energici alergară după el și prinseră calul lui de frâu, ear pe prinț îl îmblățiră cu pumnii lor. Numai cu greu l'au scăpat gendarmii din mâinile lor. Auzind regele Petru de aceasta, a dojenit aspru pe fiul său, care însă n'a voit să-i recunoască autoritatea. De aceea se hotărî regele a trimite pe prinț, care pe lângă aceasta era și mare risipitor, într'un sanatoriu din străinătate și să predea succesiunea la tron fiului său mai mic.

Când prințul George auzi de aceasta apără cu o biușcă în mână în ministerul de externe, străbătu cu puterea până în cabinetul ministrului-președinte Pasici și strigă: »Cânilor, vreți să băgați în închisoare pe viitorul vostru rege? Vă omor, vă sfărâm canalelor!« El alungă pe ministru cu biciușca până în biroul presei, unde Pasici înaintea ochilor prințului de coroană a trebuit să dicteze șeful biroului o rectificare la adresa foilor externe, cari scrisese mai întâi despre cea intențiune a Regelui, în timp ce prințul striga

fi rezultatul? Ce va face Tania?... Ne ziceam fiecare în gând: »Tania va fi destul de tare«. Totuși n'am fi vroit să-i punem la încercare firea ei. Eram incredințați că are destulă voință și va eși învingătoare din cursa care i-se întinse. Ne părea rău că nu mărginim destul pe soldat, ca să-i tăiem pentru totdeauna pofta de cuceriri.

Vremea se strecura cu greu și trăiam într-o continuă nerăbdare. Ne treceam zilele vorbind mai mult și mai prietinos. În ziua când Pavel ne înștiință că soldatul a început să facă curte Taniei, un simțământ nedeslușit de furie ne cuprinsese. Viața ni-se părea acum trebuincioasă și nici nu luasem în seamă că stăpânul ne dăduse mai mult de lucru. Ne obicinuserăm cu munca și oboseala. Pururea numele Taniei era pe buzele noastre. În toate dimineațele o așteptam cu mare nerăbdare. Ne închipuam că o să pară schimbată, că nu va mai fi Tania de eri, ci o alta nouă pentru noi. Nu întrebam nimic despre soldat. Eram tot așa de buni și de cuvincioși ca și mai înainte față de ea. Nerăbdarea de a afla sfârșitul, ne sfredelea sufletul, ca un fer ascuțit.

— »Fraților, astăzi e sorocul — ne zise într-o zi Pavel, așezându-se la lucru. Tresărirăm, cu toate că și noi știam aceasta foarte bine...«

— »Luată seama... Vine acum!...« strigă unul dintre ai noștri. »Dar cum să aflăm ceva dela ea?...«

Se iscă o scurtă convorbire. Astăzi ajunsesem la sfârșitul așteptărilor noastre, când puteam să ne încredințăm de țaria

aceleia pe care o iubeam și pe care o pușesem la încercare.

I-se auzi glasul:

— »Prizonierilor, eu sunt. Dați-mi drumul!...«

Intră. O privirăm cercetător și rămăserăm tăcuți ca niciodată. Ne uitam țântit la ea, neștiind nici ce să-i spunem, nici ce s'o întrebăm. Rămăserăm uluiți în față-i, posomorâți și tăcuți. Ea părea mirată parcă de această primire neobicinuită.

De-odată se îngălbeni, începă să tremure. Ne întrebă apoi:

— »Ce aveți cu mine?«

— »Nimic. Dar tu? — zise Pavel morocănos, fără să o privească.

— »Eu? Nimic... Te rog dă-mi prăjiturile!...«

Niciodată nu fusese așa grăbită.

— »Ești grăbită?« — o întrebă din nou Pavel nemîșcat, măsurându-o cu privirea.

La aceste cuvinte se întoarse iute și fugi. Pavel luă lopata și zise întorcându-se spre cuptor:

— »...Da... Pricep. Soldatul! Mișel! Canalie! Ai învins...«

Noi celalalți ne strânsăram la un loc, ca o turmă de oi, ne îndreptăram spre masă, în tăcere, și ne așezăram la lucru. Unul încearcă să zică:

— »Dar poate...«

— »Taci din gură. Ce tot vorbești?« — răcni Pavel.

Știam noi că el e cel mai deștept și

din vorbele lui pricepurăm că el credea că soldatul a învins.

Eram triști și îngrijorați.

Pe când mâncam la amiază, veni soldatul. Ca totdeauna era curat și ne privea țintă în ochi. Nouă nu ne prea venia la îndemână să ne uităm la el. Ne zise surzând, mândru:

— »Ei bine, dragi băeți, vreți să vă dau probă de isbândă unui soldat? Eșiți în gang și priviți piin gaura cheii...?«

Ne strecurăram încet afară și a plecăm, unul după altul, privirăm pe gaura cheii dela gangul ce da în ogradă. Nu așteptăram mult. Tania se ivi de-odată, îngrijată. Sări peste un șanțuleț cu noroi și dispăru după ușa unei pivniți. Numai decăt apără și soldatul, cu mâinile în buzunare, vesel, mușcându-și nervos mustățile.

Afară ploaia. În căderea lor picăturile de ploaie, turburau bătoagele de apă de prin curte. Era o zi umedă și posomorâtă, învăluită de tristețe. Pe acoperișurile case ori mai rămăsesse urme de zăpadă murdară, ruginie. Ploaia cădea încet, pătrundea la oase. Ne era frig. Așteptarea ne omora.

Soldatul eși cel dintău din pivniță. Mergea încet, cu mâinile în buzunare mușcându-și mustățile. Tania îl urma. Mergea ca prin vis, cu pasul mărunț și nesigur.

Nu mai putăram răbda. Isbirăm ușa de perete și, eșind în ogradă, începurăm toți dintr'odată să răcni, să fluerăm, într-o manie sălbatică.

Când ne văzu, tresări și rămase ca

împetrită în mijlocul curței. O incanjurărăm și orbită de furie, năvălirăm toți împrejurul ei, batjocorind-o. Neputând fugi, căci o incunjurasem de toate părțile, stătea nemîșcată în fața noastră. Nu știu de ce n'am bătut-o! n'am sdobit-o!..

Ea părea că nici nu ne-auscultă. Roșeața îi dispăru din obraji... Ochii albaștri, în cari cu câteva clipe mai înainte se oglinde se atăta fericire, se descheră mari. Răsufla repede: buzele-i tremurau. O iubișăram mult și nu știam cum să ne răzbunăm de această trădare... și radeam, urlam, răcneam...

Se strânse lume din toate părțile.

Unul o smunci de mână. Atunci, ochii îi scânteară... Duse mâinile la cap și părul îi căzu pe umeri învăluind-o. Furioasă, strigă privind-ne în față:

— »Nu sunteți decât niște nenorociți... niște nemernici!...«

Se îndreptă să iasă din cercul nostru. Toți se dădură în lături. Mai răcni încă odată cu glas tare, desprețuitor:

— »Sunteți niște nemernici... canalii... Și plecă dreaptă, mândră, frumoasă...«

... Noi rămăserăm în curtea uroioasă, privind în urma ei, sub cerul cenușiu și posomorât.

După o vreme intrăram, pe rând, în mormântul nostru umed. Ca și mai înainte, soarele n'a mai pătruns prin ferestrele murdare și Tania n'a mai venit niciodată!..*)

*) Traducere de Dim. C. Zavalide din »Rev. Idealistă«.

neconținut: »Trebuie să revoace câinii aceia de Șvabi și Maghiari!« De fapt a apărut în ziua următoare o desmăntire oficială categorică din Belgrad. De atunci n'a mai cutezat nimeni să-l desmoștenească pe prinț sau să-l încuie într-o casă de sănătate. Ba, ministru-președinte Pasici s'a împăcat chiar cu prietul artăgus și a fost gata să-i plătească și datoriile din visteria statului.

STIRILE ZILEI.

— 14 Februarie v.

Parastas. Măne, Duminecă, se va oficia un parastas solemn întru odihna de veci a răposaiților, întru a căror amintire s'au făcut donațiuni pentru masa studenților români din Brașov. La acest parastas sunt invitați a lua parte toți binefăcătorii și amicii școalelor noastre.

Conferențele „Asociațiunii“. Conferența dlui profesor Dr. Ioan Bunea despre »Re-nașterea în Italia« neputându-se ținea Dumineca trecută, cum fusese proiectată, s'a ținut Joi sara la 6 oare în sala gimnaziului român. Dl Dr. I. Bunea după ce caracterizează pe scurt epoca renașterii, trece la cei mai talentați pictori și sculptori ai Italiei din epoca aceasta de înflorire a artelor frumoase. Expunerile interesante ale conferențiarului au fost însoțite de numeroase proiecțiuni cu schiopictonul, prin ceea-ce s'a dat posibilitatea publicului ascultător, adunat în număr mai frumos ca ori și când, a înțelege cu mai multă ușurință capo d'operele din epoca renașterii. Pe cât de interesantă pe atât de instructivă a fost conferența dlui prof. Dr. I. Bunea, care timp de 1½, oară a ținut în-cordată atențiunea publicului.

Măne, Duminecă, în 15 Martie v dna Maria Batulescu va ține o conferință despre »Mama«. Inceputul la 6 oare sara.

Concertul violinistului Kneisel. Concertul d-lui profesor-compozitor Anton Kneisel, care va avea loc Luni seara în sala Redutei, constituie fără îndoială un eveniment musical pentru publicul brașovean, deoarece d-l Kneisel și-a câștigat prin turneurile sale prin Europa un nume universal. D-l Kneisel a fost timp îndelungat profesor la conservatorul din București, iar începând cu anul 1900 s'a stabilit în numeroase orașe ale Europei, unde a dat cu un deosebit succes o serie de concerte. Artistul este tatăl și profesorul d-soarei Adeline de Germain cunoscută și publicului brașovean, care în anul 1900, fiind numai în etate de 6 ani, a produs cea mai mare senzație ca pianistă și compozitoare. Dintre numărătoarele recenziuni ale ziarelor despre calitățile artistice ale d-lui prof. Kneisel reproducem aici din recenziunea revistei musicale, pariziene »Le Monde Musical« următoarea parte:

»Profesorul Kneisel, care este rivalul lui Joachim și al lui Paganini, a reperat mai deunăzi în al cincilea său concert înaintea celui mai ales public Parisian, un succes extraordinar. El este geniul violinei și interpretarea lui are ceva miraculos. Cântatul său este surprinzător, și mai surprinzător e arcașul său, a cărui lungime pare a nu se mai sfârși nici-odată, atât de lungă e seria sunetelor uniform produse și nesfârșite. Aceste sunete prin melodia lor divină, par atâtea voci cerești, cântate de nouă coruri de îngeri, de care e înconjurat tronul atotputernicului. Mai este oare nevoie de adăugat că violinistul Kneisel e și un compozitor incomparabil? În loc să vorbim mai pe larg de operele sale, e destul să zicem că însuși Kubelic preferă tuturor arilor ruse etc., arile naționale românești compuse cu o măiestrie extraordinară de Kneisel. Mai mult, operele sale formează repertoriul tuturor celebrităților de violină și pian.«

În programul concertului de Luni sunt luate compoziții românești ale artistului, apoi compoziții de Paganini, Weinavsky, Sarasate, Bazini. Atragem atențiunea publicului românesc asupra acestui eveniment musical. Biletele se află de vânzare mâne la casa teatrului, iar Luni la librăria Mureșianu și seara la casa. Prețurile obicnuite.

Necrolog. În Pojun a încetat din viață în 24 Martie n. l. c. George Spuderca maestru de dans diplomat, după scurte suferințe, în etate de 28 ani. Defunctul a fost un fiu al Brașovului și a funcționat și în Brașov ca maestru de dans. În mormântărea a avut loc în 26 l. c. n. Pe răposatul îl deplâng părinții George și Maria Spuderca, sora Paraschiva m. Govna și numeroase rudeni. — Odihnească în pace!

Teatru maghiar în Brașov. Sub titlul acesta a publicat înainte cu câte-va zile ziarul local »Brassói Lapok«, o știre, în care spune că hispanul conte Sigismund Mikes a adresat către primarul Brașovului, Hiemesch, o scrisoare în care-i comunică, că la propunerea ministrului de culte și de instrucțiune publică, guvernul vrea să ridice în Brașov un palat cultural, eventual în legătură cu o sală teatrală stabilă, care să poată cuprinde 800—1000 de persoane. Fișpanul mai spune că pentru această »clădire monumentală« s'au prelininat de către guvern în sarcina bugetului cultural suma de o jumătate de milion de coroane și roagă pe primar să se informeze și să-i raporteze cât mai curând, dacă orașul Brașov ar fi aplecat a ceda în posesiunea statului cu un preț moderat un loc potrivit, care ar fi parcul dintre postă și tribunal. În urma aceasta, Kreisauschuss-ul săsesc a fost conchiat la o consultare pe ziua de 22 Martie n. a. c. de către președintele său, avocatul Adam. Ce a hotărât comitetul acesta, care dă direcțiune și majorității Sașilor din conziliul comunal, nu știm.

Concert. În 30 Martie n. va da un concert în sala Redutei mult apreciatul cântăreț Dr. Herman Hintz.

Grav accident de trenuri. Din Agram se anunță că trenul mixt de la Fiume a avut ieri un accident grav între stațiunile Iosipdol și Touni, în următoarele împrejurări: Partea de dinapoi a trenului s'a desprins și la un moment dat a izbit în vagoanele de dinainte. În urma acestei ciocniri vehemente, 22 de vagoane au fost complet stărnămate. Sunt 6 morți și foarte mulți răniți, dintre care cea mai mare parte se află sub dărâmurile vagoanelor. Mecanicul și conductorul trenului au dispărut.

Mulțămită. Onorata direcțiune a institutului »Sincana« din Șinca-veche, a dăruit bisericii noastre ort. române din Comana-inferioară, 10 (zece) coroane. Onorata direcțiune a institutului de credit și economii »Venetiana«, din Venetia-infer., asemenea a dăruit 100 (una-sută) coroane, sus numitei biserici. Subsemnatul exprim și pe această cale Onoratelor direcțiuni ale institutelor menționate, profunda mulțămită. Faptele se laudă de sine! I. Popița, preot român.

Cercul Picardi. Joi s'au început cu mult succes reprezentațiunile în cercul fraților Picardi de sub Strajă. Prestațiunile membrilor societății sunt excelente și merită tot sprijinul publicului brașovean. Inceputul reprezentațiunilor la 8 oare seara. La fiecare reprezentațiune program nou și bogat.

O ingenioasă combinație de cifre. Un funcționar dela banca imperială a Germaniei a introdus o inovațiune utilă. El a constatat că se poate plăti ori ce sumă de bani până la 1000 de bucăți (aur sau argint) fără a mai număra. Pentru aceasta s'a se ție totdeauna gata zece pungi cu piese astfel repartizate: 1, 2, 4, 8, 16, 32, 64, 128, 256, 489. Suma totală e 1000. Dacă este a se plăti d. e. 777 mărci, casierul ia pungile cu 489+256+32=777. Iată o frumoasă descoperire ce fără îndoială se va dovedi ca practică.

Varietăți.

Abia acum se pot cunoaște jertfele de vieți omenești, cu cari Japonia a câștigat biruințele sale împotriva Rușilor. Japonezii n'au cruțat nici o jertfă pentru a ieși învingători și a îndepărta din lumea celor Galbini pe Slavii cetropitori. 150,000 de japonezi au rămas morți pe loc în diferite lupte; 150,000 au murit de boatele, cari vin în număr mare odată cu războiul; 200,000 s'au înapoiat schilozii în țară și 150,000 au fost răniți ieșind din spitale mai mult sau mai puțin vindecați. Deci 500,000 de oameni în putere sunt perduți pentru Japonia. Între aceștia trebuie să se soco-

tească și cei 200,000 scăpați dar invalizi, ceea ce însemnează că sunt mai mult decât morți pentru patria lor, care e datoare să-i întreție.

Morții Rușilor de bună seamă au fost și mai mulți. Atât numai că oficialitatea rusă (care și acum mai are destui de spânzurat) nu plânge mult după ei.

Ce ar fi oare într'un războiu european sau numai dintre două mari puteri cu armamente așa de grozave ca cele de azi?... De bunăseamă el n'ar mai ținea 3 ani ca acelu din Orientul Asiei, dar pierderile n'ar fi mai puțin însemnate.

Poate că speriate de astfel de teribile măcelăriri, popoarele vor căuta să-și facă dreptatea, pe care o impune rațiunea iar nu puterea.

După părerea foarte dreaptă a unui scriitor spre a cunoaște filozofia unui om (ori care om mai mult sau mai puțin cult are o filozofie a sa despre viață) e destul să cerceteze, cari sunt ideile lui asupra muncii, asupra femeii, asupra religiei și asupra artei. Asupra punctelor acestora cercetează părerile lui Max Nordau, Tolstoi și E. Carpenter.

Pentru Nordau — lucru curios — munca este un rău, care trebuie împuținat pe cât se poate. Cu toate că nu prețuește munca, e de părere că li-se cuvine un rol precumpănitor în societate celor puternici și inteligenți. Femeia este o creatură inferioară demnă de tovarășia copiilor. Pentru artă Nordau are o părere și mai puțin măgulitoare. În viitor arta ar fi o plăcere numai pentru femeii și pentru copiii. Filozofia acestui filozof (evreu) e după cum se vede pesimistă și distrugătoare. În ceea ce privește părerile asupra muncii, ea se potrivește cu filozofia Evreilor după întreg rotogolul pământului. Poate de altfel să fie numai o potrivire.

Tolstoi, însă dimpotrivă, crede în binefacerile fără număr ale muncii. Pe femeie o consideră drept o ființă primejdioasă și e de părere, că arta trebuie să fie religioasă și la înțelesul tuturor.

Pentru Carpenter apoi munca este o funcție naturală inobolitoare pentru om; femeia este o glorie a vieții și arta cel mai ales mijloc, prin care omul își arată sentimentele și aspirațiile sale. Filozofia lui Carpenter este constructivă, pledând pentru folosirea în scopuri nobile a tuturor energiilor, a tuturor facultăților, pe când a lui Tolstoi este starea pe loc, iar a lui Nordau cultul numai pentru cele materiale, cari de bună seamă l'ar coborâ și mai mult pe om atunci, când n'ar mai fi credința, stima și iubirea pentru tovarășa sa, femeia, și chiar arta care niciodată nu va ajunge o îndeletnicire numai pentru femeii și pentru copii...

Lucru curios (deși logic) că toți acești filosofi găsec vindecarea răului din societate în întorcerea la pământ, la lucrul cu brațele. Se știe că Tolstoi a și căutat să fie consecvent părerilor sale lucrând vara întotdeauna la câmp. Toți acești filosofi propagă frăția universală.

M.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 27 Martie. Ziarul »A Nap« află următoarele din Viena: Din anturajul curții imperiale cât și din cercurile militare se comunică date precise asupra unei convenții sensaționale ce a fost încheiată între Austria și România. Este cunoscut că în timpul tratativelor ambelor guverne cu privire la convenția comercială s'au ivit neînțelegeri. Guvernul din București cerea concesiuni nouă, cari, din considerațiuni pentru interesele agrariene, nu se puteau admite. Acum, însă în zăpăceala internațională, guvernele ambelor țări au ajuns pe neașteptate la o înțelegere. România a acceptat o condiție militară de mare importanță, care i-a fost pusă de Austria, în schimbul concesiunilor economice. Este vorba ca în cazul unui război între Austria și Serbia, transportul

trupelor austriace să se facă prin România. În baza acestei convenții, corpul 12 de armată din Sibiu va trece prin România, dacă războiul se va declara.

Berlin, 27 Martie. »Lokalanzeiger« spune că nota Austro-Ungariei către Serbia cuprinde următoarele: Austro-Ungaria n'a avut intențiunea să umilească Serbia, ci a ptetins numai păstrarea păcii și respectarea integrității teritorului austro-ungar. Monarhia cere ca Serbia să renunțe la aspirațiunile ei, pentru cari a agitat cu mult înaintea de anexiune. Serbia să declare că-și va schimba politica față de Austro-Ungaria. Austro-Ungaria nu admite ca anexiunea sau alte cestiuni în letigiu să fie aduse înaintea conferinței.

Belgrad, 27 Martie. Știrea că Rusia a recunoscut anexiunea Bosniei a distrus ultimele speranțe ale Sârbilor. Spiritul războinic a dispărut; orașul are un aspect calm și liniștea e completă. Cercurile deputaților arată un spirit foarte calm. Pressa sârbească se arată rece în privința renunțării principelui moștenitor și o consideră ca o fericire pentru Serbia. Numai ziarele »Politika« și »Mali Journal« apără pe principele George.

Belgrad, 27 Martie. Prin faptul, că prințul Alexandru nu vrea să urmeze la tron, ar putea rezulta, că prințul George n'a renunțat definitiv. În consiliul de miniștri de ieri, ministrul președinte Novacovici a comunicat, că prințul George va fi întrebat dacă renunță la tron și în mod oficial, adecă înaintea consiliului de miniștrii prezidat de rege. Despre declarațiunea lui se va încheia un proces verbal, în care se vor consemna declarațiile Prințului. Procesul-verbal se va comunica apoi Scupștinei, și după aceea, dacă va menține renunțarea la tron, regele va da o proclamațiune către poporul sârbesc.

Belgrad, 27 Martie. Surescitarea provocată de renunțarea prințului George a dispărut într-o câțva și se crede, că dacă partidul războiului nu va întreprinde nimic, chestiunea renunțării se va putea rezolva fără turburări serioase. Renunțarea prințului George a produs mai multă satisfacție decât nemulțumire.

Belgrad, 27 Martie. Intreaga gar-nizoană a orașului este gata pentru ori-ce eventualitate. Afară de mici incidente ordinea n'a fost turburată până acum.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu
Redactor responsabil: Victor Branisa

Dr. STEBIE N. CIURCU.

VIII Kochgasse Nr. 29 — Viena
Consultațiuni
cu celebritățile medicale, cu specialiștii de la
facultatea de medicină din Viena.
Telefon nr. 17065.

Să capetă pretutindeni

Kalodont

Cremă de dinți indispensabilă
conservă dinți curați, albi și sănătoși.

Aducem la cunoștința On. public,
că prețul apelor minerale și igienice din depositul nostru din strada Aței Nr. 6 pe lângă schimbul imediat al sticlelor este următorul:

Gloria	1 litru 12 fl.	½ litru	til.
Borpatak	" 12 "	" "	" "
Matild	" 16 "	" "	" "
Borhegy	" 16 "	" "	" "
Boross	" 16 "	" "	" "
Előpatak	" 16 "	" "	" "

La cumpărare de 25 sticle

Fehérkő	" 16 "	" "	" "
Felsőrákos Mária	" 16 "	" "	" "
Káson Salutaris	1 litru 16 fl.	½ litru	14 fl.
Horgász	" 16 "	" "	" "
Repati	" 16 "	" "	" "

Borszék	" 28 "	" "	" "
Sztojka	" 28 "	" "	" "
Boholt	" 26 "	" "	" "
Hargitta	" 26 "	" "	" "
Székely-Selters	" 26 "	" "	" "

liferăm Borvizuri acasă. — Apelăm la sprijinul On. public
Societatea pe acții a exploatării și exportului apelor minerale. (479,25—150.)

„UNIREA“

instituit de credit și economii, societate pe acții în VĂD.

takarék- és hitelintézet részvénytársaság VÁDON.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „UNIREA“, societate pe acții în Văd, se invită prin aceasta la

a IX-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Văd la 15 Aprilie st. n. 1909, la 10 oare ante-merid. în localul institutului.

Obiectele de pertractat vor fi:

- 1) Alegerea a 3 membrii verificatori.
- 2) Raportul direcțiunii și a comitetului de supraveghiere.
- 3) Prezentarea bilanțului încheiat cu finea an. 1908.
- 4) Decidere asupra împărțirii profitului curat.

Acei domni acționari, cari nu pot lua parte în persoană la adunarea generală ordinară, au dreptul în sensul §-lui 45 din statute, a plenipotenția pe un alt membru în scris, având a produce plenipotența înainte de începerea pertractării obiectelor statorite mai sus.

Văd, în 7 Martie 1909.

Direcțiunea.

Meghívó.

A vádi „UNIREA“ takarék- és hitelintézet részvénytársaság részvényesei 1909 évi Aprilis hó 15 én délelőtt 10 orakor Vádon az intézet helységében tartandó

IX-ik rendes közgyűlésre

ezenel meghivatnak.

Tárgy sorozat:

- 1) Három hitelesítő tag megválasztása.
- 2) Az igazgatóság és felügyelő bizottságnak jelentése.
- 3) 1908 évi mérleg bemutatása.
- 4) Tiszta nyereség felosztása.

Azon tisztelt részvényes tag urak kik személyesen a közgyűlésre nem jelenhetnek meg az alapszabály 45 § a értelmében jogukban áll egy más tag irásban meghatalmazni, a mely meghatalmazást a tárgyalás megkezdése előtt köteles bemutatni.

Văd, 1909 Március hó 7-én.

Az igazgatóság.

Contul Bilanțului pro anul 1908. — Mérleg számla 1908 évre.

AVERE — VAGYON:	Cor.	fil.	DATORIA — TEHER:	Cor.	fil.
Cassa în număr — Készpénz.	7280	28	Capital social — Alaptőke	40000	—
Cambii esconitate — Leszámitolt váltók	390006	99	Fond de rezervă — Tartalék alap	9094	—
Obligațiuni — Kötvény-kölcsönök	80264	—	Fond cultural — Jótékony cél-alap	841	46
Efecte — Érték papirok	1015	—	Depuneri spre fructificare — Betétek	341475	74
Anticipațiuni — Előlegek	797	95	Reescompt — Visszleszámitolás	67442	—
Mobiliar — Felszerelés	446	30	Depozite — Letétek	73	50
după amortizare — Törlesztés			Scopuri filantropice — Segélyezési célra	50	—
után	46	30	Creditori — Hitelezők	396	—
			Interese transitorii — Átmeneti kamatok	8205	35
			Profit curat — Tiszta nyeresemény	12185	26
	479764	22		479764	22

Contul Profit și Perderi. — Nyereség és Veszteség számla.

ESİTE — KIADÁSOK:	Cor.	fil.	INTRATE — BEVÉTELEK:	Cor.	fil.
Interese — Kamatok:			Interese — Kamatok:		
la fondul de rezervă — tartalék			după escompt — váltók után	35953	81
alapnál	114	75	„ obligat. — kötvény után	6682	85
la depuneri — betéteknél	19079	19	„ efecte — értékpapirok után	75	—
la reescompt — visszleszámitolásnál	5419	88	Din realități — Ingatlanokból	413	40
Dare — Adó:			Proviziuni — Jutalékokból	176	33
după depuneri — betétek után	1669	67			
directă de stat — állami	1784	31			
comună și comit. — községi és					
megyei	263	47			
Salare — Fizetések	1840	—			
Chirie — Házbér	192	—			
Spese de birou — Költségek	706	56			
Amortizări din mobilier — Felszerelési tör-					
lesztés	46	30			
Profit curat — Tiszta nyeresemény	12185	26			
	43301	39		43301	39

Văd, în 31 Decemvrie 1908.

Irodion Boeriu m. p.,
cassar — pénztárnok.

Tamaș Popu m. p.,
contabil — könyvelő.

MEMBRII DIRECȚIUNEI:

- Georgiu Ursu m. p. Tamaș Boeriu m. p. George Boeriu m. p. Iacob Boeriu m. p.
Iosif Paserariu m. p. Nicolae Milea m. p. Acim Boeriu m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere, am examinat contul bilanțului present, contul profitului și perderilor, și confrontându-le cu registrele principale ale institutului, le-am aflat în ordine și deplină consonanță. — Alulirott felügyelő bizottsági tagok felülvizsgálván a jelen mérleg és a nyereség és veszteség számlát, összehasonlítván az intézet főkönyvekkel, teljes rendben és összhangban találtak.

- Nicolae S. Popa m. p. Nicolau Boeriu m. p. George Langa m. p. Iuon Cosgaria m. p. Iacob Borcea m. p.

Mașine de cusut

și părțile lor constitutive,
fabricat indigen și din streinătate
se capătă lucrute foarte bine și solid
cu prețuri foarte ieftine la

Michael Mooser,

39. Brașov, Strada Porții 39.

Librăria CRĂCIUN din Câmpina România

caută un băiat

de 15—16 ani, care are o practică
de 1—2 ani de librărie. Preferit ar
fi român a ști și limba germană.

Oferte direct.

(556,8—8.)

Cel mai nou deposit de mobile

BRĂȘOV, Strada Hirscher 7

(în casele lui DAMIAN)

cu prețurile cele mai ieftine.

Solid și elegant lucrute. — Se garantează
durabilitatea. — Atelier de tapițer propriu.
Lucrări nouă și reparațiuni prompt și curate.

Publicațiune

Marti în 6 Aprilie st. n. a. c. după prânz la 3 oare în cancelaria subscriului, se va ține din nou licitație pentru vânzarea caselor și grădinei din șirul Cetățuiei Nr. 3 Brașov petrecute în cărțile funduare Nr. 3696 sub Nr. top. 5745 și 5746.

Prețul de strigare va fi de astădată foarte moderat.

Realitățile se vând și împărțite în 2 sau 3 părți.

Informații mai deaproape se dau în cancelaria subscriului.

Dr. Karl Lurtz,

(5581—7.)

notar public reg.

ad. 868—1909.

ksg. sz.

Concurs.

Corpul reprezentativ al orașului Caransebeș în adunarea sa generală ținută în 16 Martie a. c. unanim a decis cumpărarea a unei țiglarii orășenești.

Aptitudinea producțiunii în cărămidă de zidit, țigle de acoperit și țigle franceze crestare face aproape 3 milioane darabe la an.

Recerc pe toți aceia, cari doresc a fi aplicați ca conducători la această țiglarie orășenească, ca petițiunile, instruate cu documente cari dovedesc capacitatea de conducător și conțin pretenșiunile în salarii etc., până în 5 Aprilie 1909 st. n. subscriului negreșit a le subșterne.

Să recere mai departe cunoașterea limbii maghiare în scris și vorbire, iar a celei române și germane cel puțin în vorbire, apoi comptabilitatea simplă.

La staverirea din partea obștei orășenești a competițelor, drept cinosură va servi aceia, că conducătorul afară de salariul fix, locuință în natură, învederare și lemne de încălzit, să se împărțesească din venitul curat, după mărimea salariului cu 5—10%.

Aceia, cari dispun de cauțiune vor fi preferiți.

Postul mai târziu în luna lui Iunie a. c. va fi a se ocupa.

Caransebeș, la 1 Martie 1909.

Bordán,

(559,1—1.)

primarul orășeneș.

INVENȚII

patentate, utilizate, mărci depuse pentru toate statele.

Pataky Vilmos.

procuror jurat de patente,
Budapest IV. Eski-út 3. Telefon 89, 22.

Birouri proprii de patente în streinătate:

Berlin, W. Leipzigerstrasse 112.

Paris 68 Rue Lafayette.

Amsterdam, Raizersgracht 209.

(557,1—6.)

Vite nobilitate

liferează
cu garanție,
asortiment o
gat de tot so-

lul, n. s.ă de ma. și ani recunoscută ca prima și foarte solidă:

Prima Pepinerie cu vite nobilitate de pe Târnava.

Proprietar: **Fr. CASPARI,**
Mediaș Nr. 24 (Ardeal).

Cereți Catalogul prețurilor!

Catalogul conține scrisori de recunoștință din toate părțile țerei. Proprietarii de vite, înainte de a comanda își pot câștiga siguranța verbal sau prin scris la persoane cunoscute, despre soliditatea fructei de sus. [551,20—34.]